

EPISTOLA

FAMILIARIS, IN ARTE
MEDICA APPRIMÈ NECES-
saria, de venæ sectione, in mor-
bi statu.

(?)

AD CLARISSIMUM

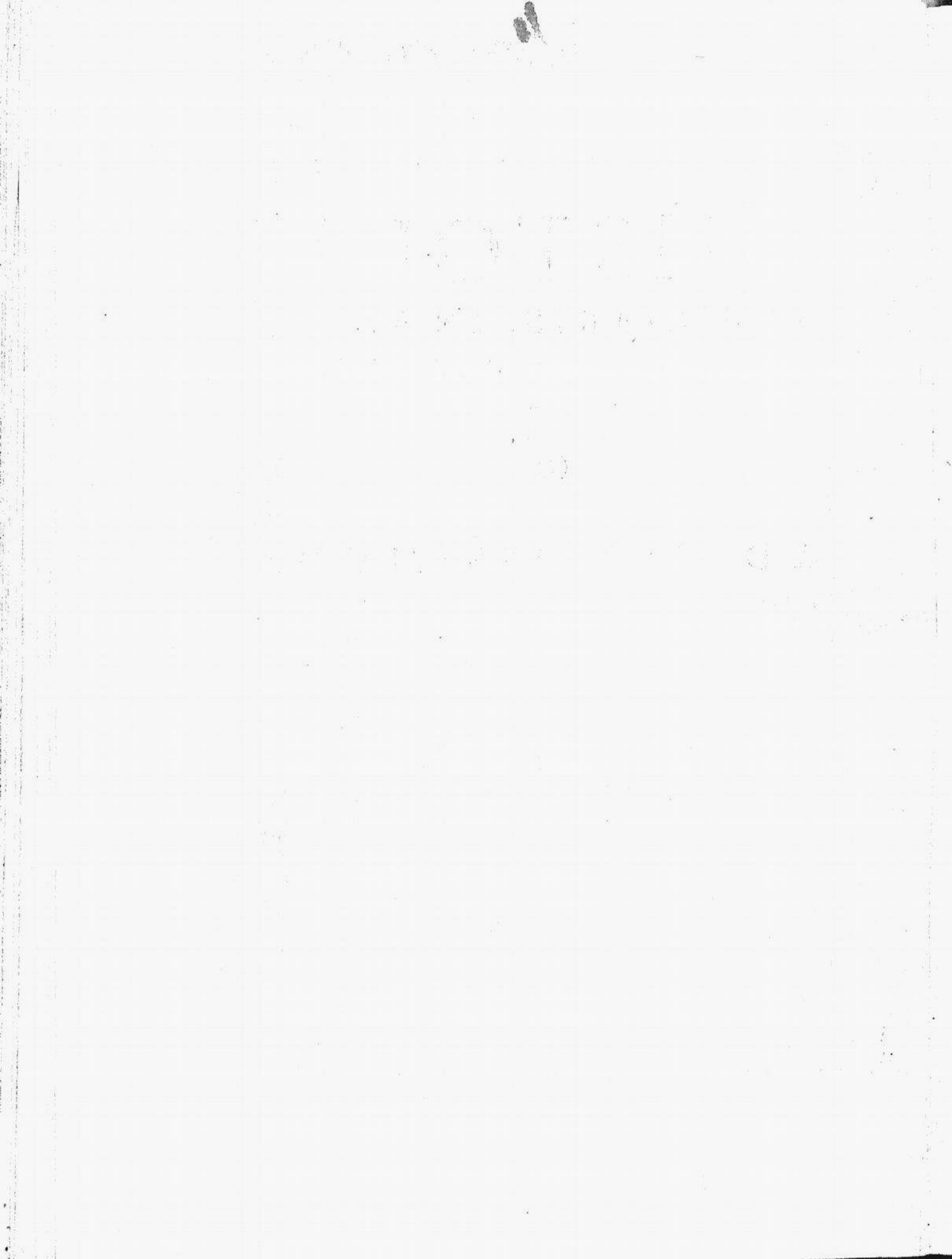
DOCTOREM SIMVLQVE SAPIEN-
tissimum Ioannem de Luna Vega, Medicum Hispa-
lensem, ac olim primam Appollineæ facultatis cathe-
dram regentem suum antiquum amicum ac conter-
raneum; coœuumq; discipulum Licentiatus An-
dreas Florindo Medicus Astigitanus
ac tribunalis sanctæ Inquisi-
tionis decurio.

(*)

¶ *Hispani excudebat Ioannes Leonius.*

Anno 1607.

L I C E N C I A T V S

A N D R E A S F L O R I N D O,

M E D I C V S A S T I G I T A N V S, C L A R I S -

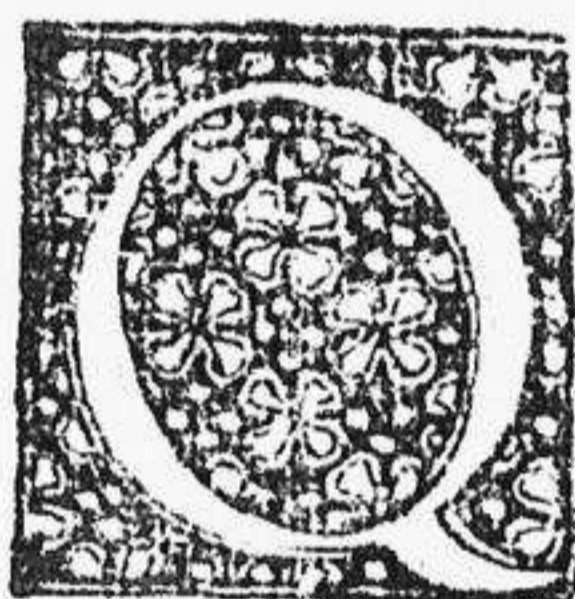
simo Doctore, simulq; sapientissimo, Ioanni de Luna

Vega, Medico Hispalensi, ac olim primam Apollineæ

facultatis Cathedram regenti, suo antiquo

amico, ac conterraneo, coæuoq;

discipulo. S.

VANQVAM MECVM IPSE, IN-
tegerime Doctor, libenter statuissem, quid-
quid tu, maeste virtutis vir, in quauis nostræ fa-
cultatis materia, scriberes, me æqui boniq; cõ-
sulturum, & quas tuis madares proprias sen-
tentias, pacato animo amplexurum: quod me
& antiqui amoris nexus & bonarum tuarum
litterarum auctoritas ad hæc coegerint, attamen,

circa hanc, quam de non secanda vena instatu morbi, exerci-
tationem ad me misisti, non potui non, ad te (licet præceptoris lo-
co semper habui, habebuntq; singularis tui ingenij dotes, apud
me maximam auctoritatem) aliquantulum dissentire. Traxit me
ad hoc inuitum fermè ac repugnantem, viua ædiscendæ verita-
tis cupiditas, traxit me, quam erga Vallesium aliosq; classicos au-
ctores, habuiconcepta opinio, moueor & in super pœnitentia
adductus, non instar eius, quam habuit fictitiam & fucatam, ille
æternæ veritatis scellestus proditor, sed vera certa, ac fixa. Nã si
tuis firmissimis rationibus Galeniq; auctoritatibus, pro stabiliendo
tuo dogmate. Adducor ad credendum, me a iuuentute errasse, &
a certa veritate discessisse, quoties instatu morbi sanguinem mis-
si (missi equidem pluries) & hoc quia nõ nocturna, diurna, ma-
nu, libros Gale. euoluerim, mea iam in ultimam vsq; senectam in-
terest, cortædio ac mestitia afficere, & dolorè alta mente reponere,
quid hucusq; egimus, quid deinceps agendum, vt hominum sa-
luti in posterum prospicientes, simul nostræ cõscientiæ, tibi q;
prudētissimo magistro, viã veritatis verè docenti, satisfaciamus.

Sanguinis missionis, quæ inter omnia artis instrumenta ab Hypo. de humor. tex. 12. nomine auxiliij meruit insigniri, tanta est vis, tam salubris in medendis corporis malis, est eius effectus, ut sanationes Gale. vocauerit, quod Hypo. remedia. Tantum hoc saluberrimum auxilium simulq; generosissimum, quod & securitate & primatu & iurisdictione, purgationem multis nominibus superat, cum ab ipsa natura veterrimis fluxisset, pulchræ satis, de eo dixerunt sanguinem scilla vnea mittere nouum nō est & quod ipsi putarunt, nouū esse omni fere morbo competere, nostra ætas vetustissimū iudicabit quia ritæ ac congruæ & exartis preceptis antiquis, omnibus fere conuenit. Ob id, merito apud medicos multiplex dicitur, nam modo hac, modo illa ratione multifariam multisq; modis, omnibus prodesse comperimus. Ut recte deducitur ex Gale. 3. de locis affe. c. 6. qui postquam docuit, *Melancholiã tripliciter fieri, aut redundante melancholico succo, in solo cerebro aut hypocondrijs, aut in toto corpore.* Addit veluti per transenam, *Atq; hæc doctrina, non paruum habet, in curatione momentum, si quidem vniuersum corpus, sanguinem melancholicum continet, curationem a venæ sectione incipere oportet, vbi solum cerebrum infirmius,* Quod ad hanc dispositionem attinet, *Sanguinis detentione non indiget. Quamuis ob aliam quampiam causam, sanguis mitti possit. Si enim euacuans est auxiliū, & euocans, & reuellens, & deobstruens & refrigerans, & anteuertens mala, & tentans sine nocumento, quem morbum a quauis materia pendentem, assignabis in quo eius non pateat vsus? nam in phrenitide a sola bile in lethargo a sola pituita, in erysipelate cerebri venã secant Galenus, Paulus, Trallianus, Auicena, & Zoar & quamuis, Gale. 6. epy. p. 3. com. 43. non esse detrahendum humorem per venæ sectionem statuat, quando iam insigniter ad alterius humoris naturam conuersus est, sed solum quando sanguis est copiosus, Constat autem hoc dici indicatione ab humoris specie, ob quam in ijs mitti sanguis, in illis ex purgans medicamentum dari debet. Verum hoc nihil prohibet, (verba sunt. Valle in eodem loco, quin in eis etiam quibus mutata sit eius species mittatur aliquãdo sanguis, Secūdum alias de mittendo sanguine preceptiones, hæc compendio retuli quia mihi vtilia videntur, & si ab alijs diffuse satis tractantur noster labor nostrumq; opus erit quod maius facessit negotium nostrasq; vires superat maiori indagacione perquirere, an hoc tanto præsidio, ritè ac rectè in omnibus morbi temporibus, uti possimus? an illo abutamur status, & declinationis tempore, ut in. 3. & 4. con-*

clusione

elusione tuæ exercitationis mirifice probas.

Si nos non oporteret, transgredi terminos quos posuerunt patres nostri nam fere semper sociantur, *no verdad y nouedad*, quorū fide autoritate & experimento, tota medendi ars stabilita est, non est quod vnus aut item alter sub obscurus Gale. locus, nos conturbet, vt a vera & vsitata medendi via semueamur nam preter hoc quod est contra tanti auxiliij autoritatem & necessitatem, velle infra duos tantū limites, coercere manca in super erit & in ops ars, quæ illum e medio tollat, si citra principium & augmentum, magna se offerat occasio. necessario id ipsum & nō aliud auxilium ex postulās quorsum illa luce meridiana clariora Gale. verba l. de sangu. misse. c. 20. *Quocumq; etenim die mittendi sanguinem scopos, in ægrotante inueneris, in eo præsidium hoc adhibetur, etiam si vigesima dies ab initio morbi fuerit, Quem terminum ad quadagesimum diem extendit Aui, forsam Gale. designauit vltimum acutorum simpliciter & Auic. acutorum ex decidentia. phrasis est horū omnium auctorū vltimatissima. Ad mentem Hypo. loqui. In morbis acutis sanguinē detrahes & cetera, in hoc tex. illud est certissimum, & indubitabile opinor, quod illud verbū, *quocumq; enim die* (quod AEtius, transtulit, *sequentibus diebus*) nullum morbi diem excludit, in quibus, si est possibile inueniantur illi duo necessarij scipi, neq; tu integerrime doctōr inficiaberis venæ sectionē. Nam & si verissimum est. Quod temporis progressū amittitur occasio, sanguinis educendi, non ratione dierum primo, sed intercedente alio virium nempe dissolutione, magna ex parte labuntur vires durante morbo, sed quia non semper. Ob id doctissimus Mena. Quamquam hæc attendi debeant à perito medico, non adeo deterreri debet, vt si adsint scopi, qui cogunt ad sanguinis missionem, distringi, atq; anxius esse debet.*

In hac difficultate si probauerimus. Ex sententia Galen. quod sanguis mittatur cocta atq; euicta materia, quod instatu accidit, & quod hoc ipso tempore ad in vires non prohibentes venæ sectionem, omnis tuæ imaginationis vis corruet. Si instatu morbi nō adsunt vires ad sanguinis missionem, neq; ad purgationē possunt adesse cum vtraq; auxilia æquas vires ex postulent post habitata sententia doctissimi Menæ maiores requirentis, sed parte ex Hypo. & Gale. materiæ concoctæ atq; euictæ, statim debetur purgatio. ergo in casu necessario debetur sanguinis missio. & quāquā Gale. ipse nos docet vitalis facultatis robor per pulsum metiri, ita

vt tactus simul cū ratione sit iudex huius negotij, l. de sangui. miss. c. 6. & sic remanet hæc causa vnicuiq; conjecturalis, fueras ay, no ay, attamē probatur ex verbis Gale. adeo lucidis vt calūniā nō patiātur. licet pretermisā sint cū palin sint obuiaveluti alter Gale. locus de optima secta. *Morbo autē cōsistēte*, inquit. 2. apho. com. 29. *superflūū est euacuare, cū propter alia, tū quia vis animalis magna ex parte eo tēpore est fatigata.* Ergo non semper, sed ad rem, licet quam maxime duæ aliæ vitalis ac naturalis fortes persistant. quid obsecro clarius? si enim non persistere fortes. quo pacto ad victoriam vsq; conquoquerēt? quo pacto præscriberes purgationem hoc tempore familiarem? sed ex his omnibus ad sanguinis missionem quā requirimus.

Sed pergamus demonstrare ex sententia Gale. posse. & debere cocta materia sanguinem mittere. & sit locus, pro omnibus, vnicus. l. artis medicæ. c. 88. *Esto enim si ita contingerit, in humoribus putrescentibus accendi febrem, indicatio in huiusmodi, quia euacuatio atq; alteratio, hæc quidem, quæ putredinem finiat, manente substantia, euacuatio vero quæ totam e corpore substantiam educat, sed dicta quidem alterationis species, concoctio existit.* Itaq; prius debemus conoquere materiam febrilem: ad cuius preuiam dispositionē pertinet in principio minorare, ne natura onere pressa, succumbat, vel sanguinis missione vel purgatione vel vtriusq;, pro rei indigētia oportet deobstruere, abscindere, corpus quieti permittere, vngere æqualiter contegere. cocta iam materia & superata quid agendum? illam, que ad benignā, vt aiunt, reduci a natura non potuit, e corpore pellere, quibus instrumentis? leges statim Gale. multo aliter actū doctissime doctor, rem disponentem, nam subdit, *Euacuationes autē fiunt & per sanguinis missionē, & clysteris vsum, & per vrine vias, &c.* Ad hoc genus pertinet citare menstrua & hæmorroides aperire, ex quo loco non parua lis est inter auctores, & expositores quomodo pretermisit ex purgationem, quam tu solam cocto humore debere ais, sed quia large doctissimus Vega. Aloysius Munda, & Lemosius, eā disputant. lubens pretereo, sat est scire quod in febribus continuis suspecta est, ita vt raro eis competat, sed ad rem has omnes euacuationes, quo tempore morbi, Gale. prescribit? *In principio & augmento absit. quin post, conquoquentia, euacuationia definit.* quod optime confirmat Aëtius. c. de sangui. miss. sequutus doctrinam vniuersalem Hipo. 1. Apho. senten. 20. *esto quod natura nō integre moueat in statu morbi per menstruas purgationes, quæ lente*

lente mouentur, sitq; suum debitū tēpus & tamē motu & perturbatione.
l. excandescit febris l. nihil remissit suae intensiois, nō ne licebit medicos
ex dalo sanguinem mittere. siue menses fuerint moti, siue haemorrhoy: aper
ta, totum negotium naturae permittito, si vero non tantum quantum opera
tebit euacuātū fuerit, tunc venā secato, quo ex utrisq; compositis perficiis
tur, quod cōuenit, Si enim natura mouet, qua nō oportet non eor
rigenda venit, qua opret? quia si per sanguinis vomitū aut mictū,
quis formidabit vene sectionē in statu, si sanguinis fluore diminu
to per narem in jecorris inflāmatione aut in causo, quis similiter
illam renuet? si natura conatur expellere humorem & non expe
llat, superueniāt q; in conatu symptomata periculosa, vt quotidie
experitur inuariolis & morbilis, quorum materiam natura val
de grāuata conatur expellere, & non expellit, quis non eam, san
guinis missione adiuuabit? vt potentior reddatur supra residium,
quæ omnia complexus est Auice. vnico verbo, *Si natura non mouet,
mouetu hora motus eius, aut saltim postridie*, vt notat Gentilis 13.
cap. 3. & sic possumus legere vt Mena. *Si natura non mouet hora mo
tus eius, moue tu*. Et non solum propter assig natā causam sanguinē
mittit Auice. in statu, sed ob permixtionem humoris cum sangui
ne vt c. de quartana. seu. 14. *cum ergo ægritudo digesta est. tunc bonum
est phlebotomare ex basilica dextra aut sinistra. secundum indigentiam,*
in quo loco hæc Harculanus aliquando sanguinis missio negatur
in principio, quæ conceditur in processu, quando materia per di
gestionem est subtiliata admixta sanguini, & tunc vrina efficitur
rubea grossa, & hoc dictū est. 4. 1. c. de plhebot. & a Gale. l. de plhe
botomia, quid moror, perpetuæ igitur veritatis est in doctrina Hi
po. & Gale. morborum tempora nunquam indicare, aut postulare
conducibilia, neq; ex se edocere quid faciundum sit, nisi interuen
tu alterius, nam l. de opti. sect. ad Trasi. lōga oratione refellit eos,
qui tempora indicare asseuerabant, probatq; tempora idonea auxiliorū
inde accipi, quādo ex postulantia ad sunt, absunt vero prohibentia, ob idq;
in principio morbi, sua est maxima, & precipua occasio. Sed pot. contin
gere quod in statu ad sint affectus ex postulantes, & vires fortes
non prohibentes, vt diffusè admodum probauimus, ergo hoc ip
so tempore exercēda est, quæ omnia mirifice comprobat. doctor
Mercedo prothom. l. 1. de indicatione cōmu. c. 4. fol. 198. *Non ca
pit intellectus (post multa ad hanc rem) qua ratione dum ob aliquod
in cōueniens pretermissum fuit, debitum euacuationi tempus mitti dein
ceps non possit, presertim cum maius sæpe imminet periculum, morbis*

perperam in principio curatis quam ij qui ob justam causam poscunt
procrostatam sanguinis missionem, ob id presentibus, aut instanti-
bus, criticis accidentibus, sanguinem non mittes, in alijs temporibus aut
accidentibus, sanguinem non mittes, in alijs temporibus aut accidentibus,
poscente usu, & facultate consentiente libere id facias, Hoc idē perstrin-
xit Valle. libello illo methodi. omni laude dignissimo, non est ta-
men ab alijs temporibus reiicienda, si adhuc necessitas vrget. &
quod vir ille accerrimi ingenij (sic eum nominat Collado, & ego
mihi persuasus sum, quod populus medicus qui ambulabat in te-
nebris, ab eius scriptis, vidit lucem magnam,) libro illo aphoristi-
co exaravit, multis alijs in locis larga oratione probavit, & sic pru-
dentissime amice si non piget legere, accede ad eum probantem
4. de ratione vi. arcuto. vbi curationē febris ardētis legitime, prop-
ter morē solitum, ad amissim per sequitur. ibi. *Sanguinem mittit, par-
cē in principio, copiosam in fine* quia vtrumq; scopum, in ea posse in-
veniri, probat. 7. contro. c. 8. quod si medicus est imitator naturæ
rectē operantis, eaq; fluxu sanguinis nariū largiter, solvūtur mul-
ta ex Hypo. 2. epi sect. 1. text. 16. & in ipsa de qua agimus cura-
tione, tex. 10. *Et si enaribus fluxerit sanguis solvitur ægritudo.* & 1.
epyd. set. 3. tex. 20. *fuerunt autē febribus ardentibus, hæc passiones qui-
bus bene & largiter sanguis ex naribus fluebat, ob hanc causam maxime,
servabantur, & nullum scio bene si sanguis fluxisset, in hac constitutione
mortuum esse, & tex. 33. eiusdem operis. in. 4. precipue signis servaban-
tur, in hac cōstitutione, quibus ex naribus fluebat, &c.* Et paulo inferius
quibus autē aut horū aliquid bene fiebat, aut muliebria largiter appare-
bant, per hæc servabantur, & iudicabantur, & nullum novi mortuum, eo-
rum, quibus horum aliquid benefiebat, quæ iudicationes cocto humo-
re inquit Gale. in co. superius citato ex. 4. de ro. vi. debent super-
venire, vt morbū sanent. cur inquam si medicus est imitator natu-
ræ rectē operātis. 1. apho. com. 2. ipsam neq; rectē aut cōgrue ope-
rantem, non adjuvabit. Heraclides & alij per multi æruginosi. 1.
& epi. p. 3. text. 22. etiam quod peius erat, & fere mortiferum. 6.
die, nō ne ab orci faucibus erepti sunt, cū sanguis enaribus largiter fluxe-
rit, ecce innumerabiles morbi, a sola cacochimia orti, adjuti, non
ex purgatione, sed sola sanguinis missione, post coctionem eue-
niente quia si peccans materia, sanguine permiscetur in venis,
quod dum coctio viget fit, cur hæc lecta vena, non pariter foras
exiliet cocta iam & superata. quid refert, sit euacuatio à natura
vel ab arte, cum vtraq; ad suas obeundas euacuationes, fortes vi-
res re-

res requirant, alioquin in crisi optima, ob fluxum immoderatum succūberet eger, & esset pugna Cadmica, presertim, quod sanguinem euacuans vel ars, vel natura omnes quatuor humores simul euacuant, qua ratione Trallianus cum Aëtio c. de melan. 17. *Nihil igitur minus iuuabis ex quacumq; parte sanguinem detraxeris, cum omnia simul euacuentur* tex. Hipo. dicente. *Confluxus vnus, conspiratio vna, omnia consentientia.* Ex quibus omnibus non inualidum sumitur argumentum, si ex hoc quod euacuationes symptomaticæ aliquādo profunt, vtimur in principio expurgantibus medicamētis, vt fere omnis medicorū schola probat, cur euacuationes sanguinis criticas, quæ semper proflunt non insectabitur medicus? sicuti vt semper adhortatur, inquit Gale. 1. apho. c. 2. *Vt quæ rectè anatura sūt medicus imitetur, ne sectatores simus deliry Erasistrati, qui nec sanguinis fluores potuit imitari.*

Ex dictis, vel mihi cæco est apertum, quam euidenter & summa cum monstratione concludit Gale. 9. metho. *In continentibus, nullo non tempore, sanguinem esse mittendum, quia cum tempus non designet auxilium, vt ab ipso dictum est, Presentibus Duobus scopis, quocumq; tempore morbi, sanguis mitti debet, absentibus vero, neq; in principio, & quia morbus a suo principio prosternt vires, & quāto magis pernoctatur tanto magis labascunt, ob id Gale. quoties precipit sanguinem mittere, semper addit, si adsit virium robur. Nā ad medicum singularem, arteriam tractantem, pertinet tale iudicium.*

Sed quia rationes & auctoritates, quas ad probandam tertiam conclusionem adducis (euigilantissime doctor) ita te persuasum tenēt, vt a communi ni fallor, & vulgatissima praxi, digrediaris, non equidem vulgares sunt, & momentaneæ considerationis, & quæ non meum in becillem sed altiorem intellectum, pro earum dilutione, efflagitabant, attamen, vt tibi ab ortu fere amico, morē geram, mihi iubenti quid de loco illo Gale. 2. apho. com. 29. sentirem. sic exordiar.

Interpretatio Gale. ad litteram tantum intelligitur de morbis salubribus, nam inquit, *In quibus speramus ægros conualituros.* Cum enim ipsa natura potens est illos superare, ope medica non indigēt. ob id Gale. *Neutrū oportet adhibere, quia superfluum est euacuare.* Nam tā simplices possunt esse pleurithides, & si legitimæ, vt neq; ad venæ sectionē nos cogant etiam presente spūto sanguinis. 6. epi. p. 3. com. vltimo. *Coctio equidem quæ procedit in humore qui corri-*

B

gi pot.

gi potest, & ad benignum reduci est illa quæ facit cessare putredinē, manente substantia, & quando morbus summe coctus est, iam ad sanitatē perductus est, pro hac causa neutrum oportet adhibere nisi aliæ indicationes & utilitates insurgant, Et quod doctrina Gale. non sit vniuersalis in hoc loco vel ex ipso constat, prohibente simul in statu sanguinis missionem, & ex purgationem, & dubito quomodo ex duobus simul exclusis, damnes vnum, prædestines alterum. Nā vt ex Hipo. probas, *Concocta medicari*, solum concedis *in statu purgationem*.

Gale. vero. 9. metho. curans febres synochos, cum periculū maximum minentur, vehementissimæq; sint. Ob id in quocumq; tempore morbi vel vsq; ad animi diliquium sanguinem mittit, imo cum sint harū febrium tres species, in qualibet earum, verificatur nostra veritas, nā in omotona, quæ incipit ab vrina cocta, & totum eius sensibile tempus, status est, videas obsecro an sanguinem mittat, necne?

Multo plus, me iudice, torquet locus alter Gale. de optima sect. ad Trasi. c. 40. & 41. vbi vniuersalioribus rationibus probat, quod in morbi vehementia, quiescendum est, quia facultas valde laborans ad huc remedijs adhibitis magis opprimatur, & proprijs opibus direptis infirmior reditur, & ledentibus causis magis succumbit, morbiq; authores nullatenus expellere potest, Quam rationabilem sententiam libenter amplector obseruaboq;, dum non casus aliquis interuenerit, maius afferens periculum, quam ex oblatis remedijs in ipso vigore, nam & tu ita vniuersalissimam, & inuiolabilem iudicabis sententiam Hipo. i apho. tex 8. quando morbus in suo vigore consistit, tunc victu tenuissimo vti oportet. Quam probat Gale. sicuti preteritā, eisdem fere verbis, propter caluū magnitudinem, & quia nō oportet distrahere naturam ad alteram coctionem, sed neq; auctorum neq; regularum authoritati detrahunt idoneæ exceptiones, quo circa Gale. in eodem loco. In ipso etiam morbi vigore vbi casus aliquis interuenerit, robur nature dissoluēs, nutrire cogimur, Quid est perpetuū in arte? quid est, quod aliter fieri non possit?

Verum si Paulo sublimius & exactius, rem istam cōtemplemur inueniemus etiam apud Hipo. & Gale. non omnia cum consistūt ac vigent, fortiora esse, nam quamuis l. de opti. sect. ad Trasi. dicat at morbi summus impetus facultatis imbecillitatem. manifestat, tūc enim cause valētes sunt, facultas vero lāguida (nō vitalis neq; naturalis, dictum est antea.) ideo quiescere iubet, sed neq; hæc littera vt jacet est intelligenda neq; in vniuersum, nam, est autem, Quibus incipiente

Incipiens mitius, crescit, & exacerbatur, & quadantenus auēta rursus
subsistit, circa iudiciū & vsq; ad iudicium, Accidit autē, hæc fieri in om-
ni febre, & in omni morbo. 1. epi. p. 3. tex. 45. & 46. quo loco probat
ex professo Valeſius, qua ratione fieri possit vt febres quædam circa ju-
diciū, & simul cum iudicio, extenuētur, & Christophorus a Vega. 2.
de diffe. febr. com. 17. Quidam vero morbi sunt, in summo vigore mi-
nores, in quibus humor non seruatur ad iudiciū, neq; aceruatur ad sup-
purationem, vt morbus lateralis, & omnes inflammationes, quæ membra-
na integuntur tenuiore, à quibus perpetuo aliquid resudat, & multæ fe-
bres, quæ ante summum vigorem diminutas quasdam efficiunt iudicatio-
nes, & in quibus humor sensim discutitur, ac diminuitur vsq; ad finem,
In horum morborum summo vigore, cum non omnia sint fortio-
ra, nemini dubium erit, quod tunc neq; causæ valentes sunt, neq;
facultas languida, cū iam non tanto onere pressa, coctione & eua-
cuatione leuetur, si in hoc statu, inquirō, accidat, quod fere frequē-
ter accidit, (ea est natura morborum acutorum vt non sint tutæ
prædictiones salutis & mortis) vt pulsus humor qua, vel quo non
cōueniat, vel iam minetur abscessum ad superiora vel phrenittidē
vel fluxum sanguinis narium diminutum vel superfluum, vel he-
morroydas dolore egros torquentes vel menstruas purgationes
similiter diminutas, quis adeo timidus, hoc ipso tempore venæ se-
ctionem formidabit, spectatorem naturæ, & non imitatore &
adjutorem, vt decet se ostentans?

Authores classici, quos citas, sequuti legitimam, & ordinariam
curationis viam, sanguinem copiosum in continentibus, in princi-
pio demunt, & cum ad sunt euidentes coctionis notæ, non negan-
tes neq; prohibentes venæ sectionem, ad frigidam se conuertunt,
sed quia non in omnibus, neq; semper tuto exhiberi potest; sed
maximo cum periculo, tot ac tanta sunt a Gale. proposita impedi-
menta. l. 9. metho. c. 5. ob id caute Valles. Quando dictorum aliquid
desit, vt minus dari possit copiosus aquæ frigida potus, tunc in ardentibus
sanguinem mittit vsq; ad animi deliquium, Et Aetius repetens ipsi-
sima Gale. verba. Non solum sexto, & septimo die venam secabis, sed se-
quentibus etiam diebus, quos tu, domine doctor, non oportet intra
priuatum tēpus coerceas, sub pretextu impossibilitatis virium, nā
& nos ipsi presentibus venam secamus, deficientibus vero mini-
mè, & quod tempore status non semper deficient, præter dicta
demonstrant, in fine morborum frequentes hemorrhagiæ, semper
in salutem finientes, & quotidiana experientia, quam ab ipsa

natura sufficienter edocti, habuimus.

Iudeum Isaac, & Barbarum Azarabium, negantes, in continentibus venæ sectionem transacto principio, & si virtus sit fortis, tædet aliter nominare, quam ob rem cum Herculano fen. 4. 1. c. de curatio. februm sanguinis, in questione huic negotio dicata, dico eos malè sensisse, & sic ad alia vtiliora progrediamur.

Tertiam conclusionem, (à qua tota vis huius disputationis pendet) primo probas authoritate Aui. *Et cum postponitur phlebotomia non est amplius ei intentio, fortasse interficit propter aduentum debilitatis virtutis, quæ propositio, vt a contradictione manifesta, ipsum authorem liberemus, ita debet scribi, Et cum post ponitur phlebotomia, nō est amplius ea intētio, Et sic verissima est, & ad mētē Gale. facilis fuit librarij error in vna littera, nam vt optimè interpretatur Hercula, in eodem loco, non est in ea, tanta intentio, quanta fuit a principio quod nos semper fatemur, quia huius remedij prima precipua & maxima occasio, principium est. l. de sangui. miss. c. 20. non est tamen preter mittenda in alijs temporibus.*

Ad primū probas hanc conclusionē, validis rationibus, & vt ais ex a picibus Hipo. & Gale. desumptis, ac methodo depromptis, quarum prima est. *Medicus in principijs morborum, sanguinem mittens, id præstat, vt quod relinquitur, natura expellat, quam probatione, nō indigere ais, si verba Gale. ad verbum referre licet, fideliterq; trāscribere, hæc sunt, Melius est circa principia euacuare, quo minorem iam factam materiam, facilius natura possit conquoquere, morbo autē consistēte ac vigente superfluum est euacuare, videas nūc optimæ doctor quā tum hæc Gale. a tua maiori distent, & non raro Gale. multas in principio jugulauit febres venæ sectione, sine alio naturæ adminiculo, quod & nos quotidie facimus, & sic non pereurrūt quatuor tempora. Sed minorem ita statuis, sed potest contingere, quod tempore status velit medicus sanguinem mittere, vt natura intendens trudere humorem per aluum aut vrinam, suo sine frustretur, similiter & medicus, De medico ignorante motum naturæ simulq; nesciēte quibus modis se ipsa exoneret, concedimus minorem, si tamen aliquantulū in doctrina Gale. versatus est horum, quæ sequuntur verborum, (neglectis libris de crisi. & diebus decretoris) sibi conscius erit. 1. epid. p. 3. tex. 13. sæpius diximus, fieri in accessionibus, iudicium quod in ijs humores vehementer moueantur, & veluti ebullientes erumpant sanguinis profluuio, vel sudoribus, vel vomitu, vel dejectionibus vel hæmorroidibus, vel menstruo mulieribus,*

tunc

tunc preterea quod id temporis ad excernenda illa impellatur natura, simulq; grauata & onore pressa, ad excernendum irritetur, simulq; illis magis fufis, & excretio noxiorum humorum promptior, & iudicium fiat pro cluius, cum omnibus ijs modis exoneretur natura, quis medicus nomine dignus erit, qui morbo in vigore cōstituto, non linceis oculis, totus sit explorans signa critica quæ antecedere, & viam monstrare solent, simulq; prospiciat, an natura motura est an non, & si mouet integre, an non, qua via, & quo, vt rectè dici possit, adiutor imitator, & primus motor eius, aut eius rationis, esto enim quod ad vias vrinæ, trumat humorem, ibiq; vel sua copia vel alia causa, difficultatem & dolorē pariat, nō ne venæ sectio ex talo, ex artis preceptis illam tollet? sit soluēdo per ventrem nimia, ita vt timorē ingerat imbecillitatis viriū, cur venæ sectio ex saluatella (quæ non tantas vires exigit,) propterea quod ad diuersum trahit, secundū plurimum nō ne retinet? quæ omnia pulchræ satis Hipo. & Gale. 6. epyd. p. 2. tex. & com. 8. *annotarunt alium succū, non qui exeat ducere, exeuntē vero vna effundere, si humor infestans excernatur (quid ad rem conducibilius?) cū moderata est euacuatio, id nihil altud curantē admittere oportet, quemadmodum si immodica est, ipsum medicum aliquid facere necesse est, nonnunquam euacuationis impetum supprimentem, nonnunquam eius tarditatem incitantem, quqd ipse nominauit exeuntem.* En verba diuinissimi Gale. a quibus eius interpres Auice. mutuatus est sententiā nuper allegatā, & dignissimā vt à medicis præ manibus habeatur, vt non iure dicas, potest contingere.

Ad secundum facilis est responsio secundum prædicta, quod quando natura perfectè concoquit, neutrum oportet adhibere, si ipsa per se sufficiens est pro victoria consequenda, sed quia non semper sufficiens, quia oportet præ ire coctionē, subsequi vero discretionem, ad quam non semper est potens, ideo pro ratione indigentia, artis erit naturæ manum porrigere.

Ad tertium vbi concludis, *Quod maturationi obest venæ sectio, cū propter ipsam non seruetur calor in natus eā necessario efficiens respōdet.* quod intemperies si immodica est, dejicit actum propriæ virtutis, vt est videre in statu febrium ardentium, & in quauis febre nimia, in quibus destruitur coctio, & magnitudine caloris periclitatur magis homo, quam ex re vlla alia, sed per sanguinis missionem hoc tempore celebratam, reducitur calor ille impensus ad mediocritatem, attemperatur calor, refrigeratur totius corporis habi-

rus, & roborata natura suas exactè perficit crises.

Ad quartum ubi intēdis probare, *Quod ex natura rei, materia perfecte cocta ex purgationem ex postulat, Vt ex oraculo Hipo. habetur con cocta medicari. &c. negamus maiorem ex ipso Gale. docente l. artis medi.c. citato. substantiam, quæ manet perfecta coctione euacuamus per sanguinis missionē, & clysteres, & per vias vrinae &c. & quādo Hipo. dicit, concocta medicari, recte dictum est in hoc sensu, quod purgatio debetur materiæ coctæ, ita vt absq; perfecta coctione pharmacis atrahentibus nusquam vtamur, non tamen quod, cocta materia tantum sit euacuanda per purgantia medicamenta, Hoc enim falsum est, nam mille modis solet materia cocta euacuari, vt in epidemijs passim legitur.*

Ad quintū respōdetur quod caccochiomix, debetur ex purgatio per se & ratione ipsius humoris sinceri, per accidēs vero, & propter alios vsus non raro ipsa presente sanguinem mittimus, vt in principio huius epistolæ probatum est.

Ad sextum simili modo respōdetur, quod non statim quod humor coctus est, purgandus est, sed euacuāndus est, est coctus ergo purgandus non valet consequentia, bene tamen valet est euacuandus, aut natura l. arte per insensilem trāspirationem aut alijs vijs Gale. tradditis.

Sed quoniam ab epistolari mensura non Laconica modo, sed & Asiatica iam recessi, justum est, ne tibi integerrime amice, tediū magis sim, finem faciam, & si potuissem plura, circa hanc tuam elegantem & doctam exercitationē, in medium afferre sed quod dictum semper putes, hæc ad te mitto, non veluti rem tanto lectore dignam, neq; vt credam illa tuis meliora esse, ita vt te prudentissimum mutare sententiam cogant (& si prudentiores non raro id faciant) sed ceu pignus quoddam sancitæ inter nos à teneris amicitia, non aliud ex ijs quærens, quam vt mutuo me ames, quod vt facias tu, tuiq; quos summo & nos prosequimur amore, iterum atq; iterum rogamus, Astigi. idibus Marci.